

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Инжењерски менаџмент у агробизнису
Назив предмета: Стратешки менаџмент у агробизнису
Наставник: Радивој В. Продановић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета је да студентима пружи напредна знања из области стратешког менаџмента, са посебним освртом на специфичности агробизнис сектора. Циљ је оспособити студенте да критички анализирају окружење агробизниса, формулишу, имплементирају и евалуирају пословне стратегије на нивоу пољопривредних газдинстава, агропредузећа и ширег агросектора. Посебан акценат стављен је на функције менаџмента у контексту одрживог и конкурентног развоја агробизниса у условима ризика, неизвесности и динамичног тржишног окружења.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Након положеног испита студент ће бити оспособљен да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинише основне појмове и улогу стратешког менаџмента у агробизнису, као и да разликује његове основне функције. - објашњава основне типове стратегија и уме да их повезује са специфичностима агробизниса, уз разумевање утицаја унутрашњих и спољашњих фактора. - примењује основне инструменте стратешке анализе и уме да састави једноставан модел планирања или организације у агропредузећу. - критички анализира стратешке опције агробизнис система, интегриса све функције стратешког менаџмента и повезује их са циљевима пословања и одрживости. - самостално формулише, спроводи и оцењује стратешке моделе за агропривреду у контексту глобалних и локалних изазова, прилагођавајући их условима тржишта и аграрне политике.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Увод у стратешки менаџмент у агробизнису: Разликовање оперативног и стратешког менаџмента; Специфичности агробизнис сектора - од примарне производње до агроиндустрије; Улога стратешког менаџмента у условима нестабилности тржишта, ресурса и аграрне политике. - Макро ниво агроменаџмента и аграрна политика: Институционални оквир и аграрна политика (национална и ЕУ); Веза агробизниса са руралним развојем и еколошким изазовима; Анализа окружења: PESTEL анализа у агросектору; Геокономски утицаји и глобални трендови у производњи и трговини храном. - Планирање у агробизнису: Стратешко планирање: визија, мисија, циљеви, ресурси; SWOT анализа агропредузећа; Избор стратегија: стратегије раста, одрживости, диференцијације, алтернативна стратегија; Пословно планирање у пољопривредном предузећу и на фармерском газдинству. - Организовање агробизнис система: Дизајнирање организационе структуре пољопривредног предузећа у функцији реализације стратегије раста и развоја; Улога логистике и вредносног ланца у агробизнису; Интерорганизациона повезивања: кластери, задруге, вертикална интеграција; Улога савремене технологије и дигитализације у организацији пољопривредне производње и дистрибуцији пољопривредно-прехрамбених производа. - Лидерство (вођење) у агробизнису: Савремени концепти лидерства у руралном и аграрном окружењу; Мотивација запослених за останака на селу и рад у пољопривредним предузећима; Улога комуникације у стратешком управљању људским ресурсима; Управљање променама и иновацијама у агросектору. - Контрола и евалуација стратегија: Мерење пословних резултата у агробизнису; Кључни показатељи учинка (KPI) у производњи, преради и продаји; Финансијска анализа, праћење трошкова, контрола квалитета и индикатори одрживости; Контролне функције и корективне стратегије у аграрном систему. - Избор и имплементација стратегија на нивоу газдинства / пољопривредног предузећа: Case study: стратегије у млекарству, ратарству, воћарству, прехрамбеној индустрији; Примери из праксе: корпоративне стратегије и ЈПП модели у агробизнису; Симулирање и процена стратегија у реалним агросценаријима. - Стратешки менаџмент у контексту одрживог агробизниса: ESG стандарди, циркуларна економија и зелене стратегије; Унапређење конкурентности уз поштовање принципа одрживог развоја; Интеграција агрокономских, еколошких и социјалних параметара у стратегије.

Практична настава

Дискусије и увежбавање градива са предавања. Практични модели управљања и њихова апликација, конципирање стратешког плана са студијом економске оправданости. Анализе примера из пословне праксе, презентација семинарског рада.

Литература

Литература

Обавезна: Гардашевић, Ј., Вапа-танкосић, Ј., Настић, С. (2026). *Стратегијски менаџмент*. Факултет за економију и инжењерски менаџмент, Нови Сад.
Новковић, Н., Вукелић, Н. (2020). *Агроменаџмент*, Универзитет у Новом Саду, Пољопривредни факултет, Нови Сад.
Бабовић, Ј., Радојевић, В. (2008). *Менаџмент*, Факултет за економију и инжењерски менаџмент, Нови Сад.
Допунска: Паројчић, Д. (2025). *Стратегијски менаџмент*. Факултет за економију и инжењерски менаџмент, Нови Сад.
Живковић, С. (2024). *Стратегијски менаџмент: концепти технике и методе стратегијског менаџмента*. Факултет за инжењерски менаџмент, Београд.
Машић, Б. (2021). *Стратегијски менаџмент: основе, процес и концепти*. Дата Статус, Београд.
Љутић, Б., Schneeberger, К., Osburn, D. (2015). *Модерни агробизнис менаџмент*, Економски институт, Београд.
Бабовић, Ј., Продановић, Р. (2010). *Менаџмент у агробизнису - практикум*, Факултет за економију и инжењерски менаџмент, Нови Сад.
Chen, С. С., Yueh, Н. Р., & Liang, С. (2016). Strategic management of agribusiness: Determinants and trends. *Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation*, 12 (4), 69-90.
Nuthall, Р. L. (2023). *Farm Business Management: The Strategic Farmer*. CABI.
Foltz, J. С., Yeager, Е. А., Brewer, В. Е., Barnard, F. L. (2020). *Agribusiness management* (6th ed.), Routledge.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2x15=30	Практична настава: 3x15=45
------------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

Методe извођења наставе

Успостављање непосредног контакта студент – професор, усмена излагања, дискусија, тимски рад / креативне радионице, интерактивна настава, мултимедијалне презентације, консултације, менторски рад са студентима код израде семинарских радова.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	/
активност на вежбама	5	усмени испит	50
колоквијум-и	20	.....	
семинарски рад	20		